

23 בינואר 2024

לכבוד,
פרופ' דניאל הרשקוביץ
נציב שירות המדינה
naziv@csc.gov.il

הנדון: דרישה לפעול למניעת ביטויים מסיתים בשירות המדינה

- אני פונה אליך מטעם מכון זולת לשוויון זכויות אדם בבקשה כי תפעל באופן יזום לעיצוב גבולות השיח הלגיטימי בשירות המדינה, ובפרט למניעת התבטאויות התומכות בהפרת הדין הישראלי או הבינלאומי, כגון קריאות להשמדה או לטרנספר של פלסטינים.
- כפי שמראה המחקר המקיף שפרסם מכון זולת בשבוע שעבר, אחרי שהאבק ישקע – הסכנות בנרמול שיח הטרנספר, החל מהשביעי באוקטובר '23' אנו עדים לפריצת גבולות השיח הלגיטימי על ידי נבחר ציבור, באופן המסכן את יסודות הדמוקרטיה ואת החוסן הלאומי של ישראל, את ביטחון המדינה ואת יחסי החוץ שלה.
- התבטאויות קיצוניות מצד נבחר ציבור בישראל, אשר קוראות במפורש או במשתמע לפגיעה מכוונת בבלתי מעורבים ברצועת עזה או לגירושם מבייתם,² קוראות למעשה להפרת החוק הישראלי והבינלאומי כאחד וחותרות תחת ערכיה של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית. הנרמול של התבטאויות אלו, שרק הולכות ומתרבות, מביא לשיח קיצוני, אלים ומסוכן.
- שיח הטרנספר הרווח כיום גובה מישראל מחירים כבדים מאד, פנימיים וחיצוניים. הוא מפורר את החברה הישראלית, מחריף את הקיטוב החברתי בין יהודים לערבים ושוחק את מעט האמון שנותר במוסדות המדינה וביכולתם להגן על זכויות המיעוט. כלפי חוץ, שיח הטרנספר מייצר תחושות שליליות ברחבי העולם ומסייע ליצירת אווירה אנטי-ישראלית ולגיטימציה לסנטימנטים אנטישמיים. הוא מייצר נזקים כבדים גם ליחסינו עם העולם הערבי, שבו קיימת מלכתחילה התנגדות ציבורית נרחבת לנורמליזציה ללא עצמאות לעם הפלסטינים, וכעת נוסף לה החשש מגלי הגירה גדולים, בפרט במצרים. בקרב הפלסטינים השיח הקיצוני מלבה פחדי אמת ומייצר נחישות גדולה יותר להתנגד לכיבוש בכל אמצעי. בנוסף לכל אלו, התבטאויות הבכירים גם מחזקות את התשתית הראייתית להאשמת ישראל בפשעי מלחמה חמורים, בהאג ובמקומות אחרים.
- פנייתה של דרום אפריקה לבית המשפט הבינלאומי לצדק (ICJ) בטענה כי ישראל מפרה את האמנה הבינלאומית למניעת ולענישת הפשע השמדת עם, ביססה את היסוד הנפשי, כלומר הכוונה

¹ תמר פלדמן, אחרי שהאבק ישקע – הסכנות בנרמול שיח הטרנספר, מכון זולת (11.1.2024).

² בן סמואלס ויהונתן ליס, ארה"ב: דברי סמוטריץ' וכן גביר על הגירת פלסטינים מהרצועה חסרי אחריות, הארץ (2.1.2024); מורן אזולאי, בן גביר קרא לחזור לגוש קטיף, ynet (1.1.2024); צריך להשמיד את כל העזתים? ח"כ מהליכוד עורר סערה, מעריב (3.1.2024).

להשמיד, על אוסף הצהרותיהם של בכירים בשלטון והעובדה כי ישראל אינה פועלת כדי להעניש את המסיתים לאלిמות.

6. בנוסף, מאז פרוץ המלחמה, נשמעות קריאות מסיתות ומתסיסות לא רק למחיקת עזה ולגירוש תושביה, אלא כלפי פלסטינים בכלל, לרבות פלסטינים אזרחי ישראל. אלה נשמעות תדיר בפי נבחרی ציבור ובשיח הציבורי. הדבר יוצר אווירה ציבורית עוינת כלפי אזרחי ישראל הערבים.

7. קביעת גבולות השיח הלגיטימי היא צעד ראשון והכרחי ללקיחת אחריות מחודשת לגורלה של מדינת ישראל. היכולת של ישראל להיות שותפה לגיטימית ב"משפחת העמים", לקיים יחסי חוץ תקינים ולהיאבק באנטישמיות, תלויה בהוכחה שהחברה הישראלית לא נותנת לגיטימציה לדיבור על טרנספר והשמדה. כמו כן, היכולת לקיים חברה שוויונית ובריאה כאן תלויה בכך שנפסיק "להרעיל את הבאר" בביטויים מסיתים ואלימים הפוגעים במרקם החברתי ובביטחון האזרחים.

8. מאז ה-7.10 ועד כה לא התפרסמו באמצעי התקשורת ביטויים קיצוניים מצד פקידי הממשל, שעלולים לעלות כדי הסתה לאלימות או לגזענות. ואם אין על מה לדווח, יש על מה לברך. למרות זאת, ובשל הרוחות הרעות הנושבות מלמעלה מפי נבחרי הציבור, יש לדעתנו להקדים תרופה למכה, ולהתוות את הגבולות הראויים לשיח של משרתי הציבור בנושאים אלה.

9. על כן, אנו פונים אליך בבקשה כי תנחה באופן יזום את כל משרתי הציבור, כי הם מחויבים מתוקף החוק, ובפרט מתוקף התקשי"ר, לשמור על התנהגות נאותה ומכבדת כלפי הציבור ולהימנע מהתבטאויות מסיתות או מקריאות להפרת הדין הישראלי או הבינלאומי. בפרט, נבקש שתבהיר כי גם בצל הלחימה, קריאות או תמיכה בקריאות לפגיעה בלתי מובחנת באזרחים לא מעורבים, בעזה או בגדה, או קריאות לפגיעה בערבים אזרחי ישראל, להדרתם או השתקתם, עלולות להוות הסתה לאלימות או לגזענות, שהינן עבירות פלילית ונגודות את חובותיהם של משרתי הציבור על פי כללי התקשי"ר והאתיקה.

10. לתשובתך הדחופה אודה.

בברכה,
עינת עובדיה
מנכ"לית מכון זולת

